

حسنه ماندگار

روایتی مختصر از فعالیت های آستان قدس رضوی در حوزه ترویج و تسهیل فرزندآوری
زمستان هزار و چهارصد و سه هجری شمسی

بسم الله الرحمن الرحيم

با سلام به همه‌ی کسانی که دلسوزانه و عاقبت‌اندیشانه به فعالیت در حوزه‌ی جمعیت روی آورده‌اند و با تشکر از مسئولانی که در مجلس و دولت به چاره‌جویی برای نجات کشور از آینده‌ی هولناک پیری جمعیت می‌پردازند، بار دیگر تأکید میکنم که تلاش برای افزایش نسل و جوان شدن نیروی انسانی کشور و حمایت از خانواده، یکی از ضروری‌ترین فرائض مسئولان و آحاد مردم است. این فریضه در باره‌ی افراد و مراکز اثر گذار و فرهنگ ساز، تأکید بیشتری می‌یابد. این یک سیاست حیاتی برای آینده‌ی بلندمدت کشور عزیز ما است. کاوش‌های صادقانه‌ی علمی نشان داده است که این سیاست رami توان با پرهیز از همه‌ی آسیب‌های محتمل یا موهوم پیش برد آینده‌ی کشور را از آن بهره‌مند ساخت.

به دست‌اندر کاران این حسنه‌ی ماندگار توصیه می‌کنم که در کنار تدابیر قانونی و امثال آن، به فرهنگ‌سازی در فضای عمومی و نیز در نظام بهداشتی اهمیت دهند.

توفیقات همگان را از خداوند متعال مسألت می‌کنم.

مقام معظم رهبری مدظله العالی

تولیت آستان قدس رضوی؛
آستان قدس رضوی توجه به موضوع «جوانی جمعیت» را از وظایف خود می‌داند
 فرزندان آوری، باید به ارزش در جامعه تبدیل شود

مقام معظم رهبری سال‌هاست که بر مسئله اهمیت افزایش جمعیت تأکید دارند و بارها به انحای گوناگون نسبت به ضرورت حفظ جوانی جمعیت هشدار داده‌اند، اما متأسفانه آن گونه که باید به این مسئله مهم پرداخته نشده و مورد کم‌کاری‌ها و بی‌توجهی‌هایی از سوی مسئولان ادوار مختلف قرار گرفته است. اهمیت موضوع جوانی نسل، در آثار تلویزیونی و سینمایی کم‌رنگ شده است، اگرچه مسئولان و مدیران رسانه‌ای و هنری غالباً به اهمیت موضوع جوانی نسل دقت دارند، اما متأسفانه گاهی انگیزه و دغدغه این موضوع در میان سازندگان آثار تلویزیونی و سینمایی کم است.

کلیه دستگاه‌ها مکلف به تسهیل شرایط ازدواج و تشکیل خانواده جوانان هستند، علاوه بر ضرورت فراهم‌آوری تسهیلات ازدواج برای جوانان، در خصوص خانواده و مقوله فرزندآوری فرهنگ حاکم بر جامعه باید تغییر کند و معنا و مفهوم فرزند و فرزندآوری باید به یک ارزش در جامعه تبدیل شود. فرزندآوری یکی از ارزش‌های جدایی‌ناپذیر خانواده است، باید برای نسل جوان این معناروشن شود که فرزندآوری تنها در سختی‌ها و مشکلات آن خلاصه نمی‌شود، بلکه بسیاری از روابط خانوادگی بر اساس مقوله فرزند و فرزندآوری شکل و معنا می‌یابد و فرزند موجب شیرینی و نشاط بیشتر زندگی است. چرخ اقتصاد، پیشرفت و فرهنگ به دست جوانان می‌گردد و جامعه بدون جوان روبه‌نابودی است، آستان قدس رضوی توجه به موضوع جوانی جمعیت را یکی از وظایف خود می‌داند و در حد توان و امکانات در این مقوله کمک‌رسان خواهد بود؛ از این رو بخشی ویژه درمان ناباروری در بیمارستان رضوی در حال احداث است تا در این مقوله به زوج‌های جوان کمک‌رسانی شود؛ همچنین به تعدادی از مراکز درمانی ناباروری در این رابطه کمک‌هایی شده است.

- این امر (جمعیت) از امور مهمه‌ای است که غفلت از آن، فسارت عظیم و میران ناپذیری را بر کشور وارد می‌کند و از همه نظر فیهت‌ها باید استفا ده کرد.
- اهمیت فوق‌العاده این مهم (جمعیت) بر هیچ‌کس پوشیده نیست، از هر تلاش مثبتی برای اصلاح این امر نباید غفلت کرد.
- در مقوله فرزندآوری فرهنگ ماکم بر جامعه باید تغییر کند و معنا و مفهوم فرزند و فرزندآوری باید به یک ارزش در جامعه تبدیل شود.

بر اساس آخرین محاسبات مرکز آمار ایران رشد جمعیت ایران با کاهش روبروست؛

چرا نگرانیم؟

نگاهی به برخی از اخبار حوزه جمعیت کشور نشان می‌دهد که وضعیت جمعیت و فرزندآوری در ایران اسلامی بسیار خطرناک و شرایط پیچیده و حساسی را دنبال می‌کند. بر اساس آخرین محاسبات مرکز آمار ایران، جمعیت کشور در اول آبان سال ۱۴۰۳ حدود ۸۵ میلیون و ۹۶۱ هزار نفر برآورد می‌شود.

سال ۱۴۰۳

از کل جمعیت ایران

۶۶ میلیون و ۲۰۷ هزار نفر ساکن نقاط شهری ۷۷٪

۱۹ میلیون و ۷۵۴ هزار نفر ساکن نقاط روستایی ۲۳٪

در مقابل هر ۱۰۲ مرد، ۱۰۰ زن وجود دارد

تعداد ۴۳ میلیون و ۳۷۲ هزار نفر مرد برابر ۱۰/۸ درصد محاسبه می‌شود.

۴۲ میلیون نفر زن

ساختمان سنی جمعیت

حدود ۲۲/۸ درصد در سنین ۰-۱۴ سال

۶۹/۷ درصد در سنین کار و فعالیت (۱۵ تا ۶۴ سال)

۷/۵ درصد در سنین ۶۵ ساله و بیشتر

۱۴ میلیون و ۴۲۵ هزار نفر پر جمعیت‌ترین استان کشور، استان تهران

۵۷۹ هزار نفر کم جمعیت‌ترین استان کشور، استان ایلام

استان سیستان و بلوچستان با سهم ۲۸ درصدی جمعیت کمتر از ۱۵ سال جوان‌ترین استان کشور

استان گیلان با سهم ۱۱ درصدی جمعیت ۶۵ سال و بیشتر سالمندترین استان کشور

سال ۱۴۳۰

سالمندی یک چهارم جمعیت کشور در سال ۱۴۳۰

جباری، رئیس مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس وزارت بهداشت: نرخ باروری طی پنج سال آینده باید به عدد ۲.۵ برسد. پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۴۳۰ حدود ۲۶ میلیون از جمعیت کشور یعنی یک چهارم جمعیت سالمند خواهد شد. ایران در زمینه جمعیت، رتبه هجدهم در جهان، رتبه نهم در آسیا و رتبه سوم در منطقه را داراست.

سال	جمعیت (میلیون نفر)	درصد
۱۴۰۰	۵/۶	۷
۱۴۱۰	۸/۵	۱۰
۱۴۲۰	۱۲/۵	۱۳
۱۴۳۰	۱۹	۲۰

پیش‌بینی جمعیتی تعداد سالمندان ۶۵ ساله و بالاتر

رشد جمعیت کشور روبه‌کاهش است

بر پایه‌ی دو سرشماری اخیر رشد جمعیت کل کشور در دوره پنج ساله ۱۳۹۵-۱۳۹۰ برابر ۱/۲۴ درصد بود. اما بر اساس آخرین برآوردهای جمعیتی رشد جمعیت کشور در دوره‌های بعدی روبه‌کاهش گذاشته است. به این ترتیب که در دوره ۱۴۰۰-۱۳۹۵ برابر ۰/۹۸ درصد و در دوره ۱۴۰۵-۱۴۰۰ برابر ۰/۷۲ درصد برآورد می‌شود. تعداد خانوار کل کشور نیز از ۲۴ میلیون و ۱۹۶ هزار خانوار در سال ۱۳۹۵ به ۲۷ میلیون و ۶۵۱ هزار خانوار در سال ۱۴۰۳ رسیده است. در همین سال تعداد خانوار شهری برابر ۲۱ میلیون و ۶۸۲ هزار و روستایی ۵ میلیون و ۹۶۹ هزار برآورد می‌شود.

کاهش ۱۰ درصدی رشد منفی جمعیت در کشور

محمد بیگی، عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس: اگر ما در سال ۹۸ بیشترین میزان کاهش پیک جمعیتی را با حدود ۱۲ درصد داشتیم در سال ۱۴۰۲ این رقم چیزی با حدود ۱۰ درصد کاهش، رشد منفی داشته است. از جهت پیشرو بودن در قانون جوانی جمعیت به وزارت بهداشت و درمان نمره قابل قبولی می‌دهیم.

رشد نرخ باروری در ۱۵ استان کشور

بانکی پور، رئیس کمیسیون مشترک جوانی جمعیت و حمایت از خانواده: نرخ باروری در ۱۵ استان کشور رشد داشته است. وزارت بهداشت در تأمین سید غذایی و سلامت به دهک‌های پایین باید اصرار بورزد چرا که یک نسل سالم و قوی هزینه‌های ما را در آینده بسیار کاهش خواهد داد.

میانگین سن پدر و مادر در اولین فرزندآوری

بر اساس آمارهای موجود، میانگین سن مادر در اولین فرزندآوری در کل کشور برابر با ۲۷.۴ سال بوده است. بر اساس این گزارش مقدار شاخص در نقاط شهری ۲۸.۲ سال و در نقاط روستایی ۲۴.۳ سال است و بیشترین میانگین سنی مادران در اولین فرزندآوری، در بین استان‌ها مربوط به استان تهران با ۳۰.۵ سال و کمترین آن مربوط به استان سیستان و بلوچستان با ۲۲.۶ سال است. همچنین میانگین سن پدر در اولین فرزندآوری در کل کشور برابر با ۳۲.۳ سال بوده است.

به گزارش مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت احوال کشور، میانگین سن پدر، برای نقاط شهری برابر با ۲۳.۸ سال و نقاط روستایی برابر با ۲۹.۹ سال است و در ۵ ماهه سال ۱۴۰۳ در بین استان‌ها بیشترین میانگین سن پدر در اولین فرزندآوری مربوط به استان تهران با رقم ۳۴.۷ سال و کمترین آن مربوط به استان سیستان و بلوچستان با رقم ۲۷ سال است.

توجه به «جوانی جمعیت» با ایجاد کارگروه ویژه

آستان قدس رضوی در ۳ سال گذشته با ایجاد کارگروه جوانی جمعیت در بنیاد کرامت رضوی اقدامات لازم با محوریت ترویج فرزندآوری و تسهیل فرزندآوری را به انجام رسانده است. یکی از موضوعات مهمی که طی چند سال گذشته به عنوان یک دغدغه جدی میان مسئولان و مردم تبدیل شده و آینده کشور را به خطر انداخته است، موضوع جمعیت و پیرسالی است. موضوعاتی از جمله نگرانی مشکلات اقتصادی، نگرانی از وضعیت آینده فرزندان و البته فرهنگ سازی غلبه باعث شده تا نرخ رشد جمعیت در کشور نزولی باشد. آستان قدس رضوی در همین راستا کارگروه جوانی جمعیت را در معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی ایجاد کرد.

دغدغه‌های رهبر معظم انقلاب در حوزه جمعیت

دغدغه‌ای که مقام معظم رهبری نیز در سخنان خود طی چند سال گذشته از آن یاد کرده و در پیامی به فعالان حوزه جمعیت در اردیبهشت سال ۱۴۰۱ فرمودند «به همه کسانی که دلسوزانه و عاقبت اندیشانه به فعالیت در حوزه‌ی جمعیت روی آورده‌اند، و با تشکر از مسئولانی که در مجلس و دولت به چاره‌جویی برای نجات کشور از آینده‌ی هولناک پیری جمعیت می‌پردازند، بار دیگر تأکید می‌کنم که تلاش برای افزایش نسل، و جوان شدن نیروی انسانی کشور و حمایت از خانواده، یکی از ضروری‌ترین فرائض مسئولان و واحدهای مردم است. این فریضه

ایجاد کارگروه ویژه در بنیاد کرامت رضوی

در همین راستا آستان قدس رضوی حسب رهنمودها و تأکیدات رهبر معظم انقلاب و تولیت این آستان مقدس و در چارچوب رسالت دینی و ملی اقدام به ایجاد کارگروه جوانی جمعیت در بنیاد کرامت رضوی کرد تا از این طریق اقدامات لازم با محوریت ترویج فرزندآوری و تسهیل فرزندآوری را به انجام رساند. اعضای این کارگروه شامل مدیرعامل بنیاد کرامت رضوی، معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی، مدیر مرکز امور بانوان و خانواده، مدیر مرکز جامع مشاوره، مدیر مرکز خادمیاری و کانون‌های خدمات رضوی، دبیر کتاب سال خانواده و جمعیت، یک کارشناس حوزه خانواده و مسئول دبیرخانه در معاونت خدمات اجتماعی است که با برگزاری جلسات منظم ضمن اتخاذ تصمیمات لازم، روند انجام اقدامات را تا رسیدن به نقطه مطلوب رارصد می‌کنند. یکی از موضوعاتی که در این کارگروه به تصویب رسید و در کشور به اجرا درآمد، برگزاری دوره آموزشی «حسنه ماندگار» با محوریت تربیت تسهیل‌گر جوانی جمعیت در آستان‌های کشور بود.

ایجاد شبکه ملی تسهیلگران جمعیت

این دوره با هدف تشکیل شبکه ملی تسهیلگر جوانی جمعیت طی بهار ۱۴۰۳ با محوریت کانون‌های خدمات رضوی در سراسر کشور برگزار شد. برگزاری این پویش در راستای منویات مقام معظم رهبری و تأکید تولیت معزز آستان قدس رضوی به مجموعه معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی به منظور ترویج و فرهنگ سازی حوزه جمعیت و فرزندآوری به انجام رسید. ثبت نام شرکت در این پویش اسفندماه سال ۱۴۰۲ انجام و بیش از ۴ هزار نفر برای شرکت در این دوره اعلام آمادگی کردند. مطابق برنامه ریزی انجام شده این دوره به مدت ۸ ساعت کلاس آموزشی در مراکز ۳۱ استان کشور و ۳ شهرستان کاشان، دامغان و رفسنجان با حضور اساتید برجسته به صورت حضوری برگزار شد. جریان شناسی، ضرورت و اهمیت مسئله جمعیت، تاریخچه و مسیر تحولات جمعیتی در ایران، موهبت فرزندآوری، خوانش قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، تبیین جایگاه مادر و ارزش فرزندآوری، سقط جنین، روان شناسی تک فرزندی، طب سنتی باروری و فنون تسهیلگری و پاسخگویی به شبهات از جمله مباحث مطرح شده در این دوره آموزشی بود.

ترویج و تسهیل فرزندآوری دوبال اصلی فعالیت‌های کارگروه جوانی جمعیت

با توجه به فرمایشات رهبر معظم انقلاب و دغدغه تولیت معزز آستان قدس رضوی مبنی بر ترویج فرهنگ فرزندآوری، دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت در معاونت خدمات اجتماعی آستان قدس رضوی تشکیل شده است. دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی حدود ۳ سال است که فعالیت خود را آغاز نموده و بر اساس تعاریف عملکردی در چند حوزه اقدامات موثری را انجام داده است؛ ابتدا به جهت بررسی وضعیت موجود جلسات هم‌اندیشی با نخبگان مسئولین دستگاه‌ها و نهادها که در جهت ترویج فرزندآوری فعالیت‌های داشتند، برگزار شد. سپس با استفاده از تجربیات نخبگان و رویکرد برای جوانی جمعیت و اقبال خانواده‌ها به فرزندآوری تعریف شد. رویکرد اول ترویج فرزندآوری با هدف اصلاح شناختی و رفتاری خانواده‌ها و رویکرد دوم تسهیل فرزندآوری با هدف رفع موانع تولد فرزند، در مورد اول مخاطب اصلی افرادی هستند که تمایلی به فرزندآوری به دلایل مختلف فرهنگی، اقتصادی و... نداشتند. در گروه اول خانواده‌های تک فرزند را باید متقاعد به آوردن فرزند دوم و آنهایی که دو فرزند داشتند را تشویق به فرزند سوم می‌کردیم؛ در مورد گروه دوم نیز افرادی مدنظر قرار داشتند که خواهان فرزند بودند اما به دلایل اقتصادی یا پزشکی و درمانی قادر به بچه‌دار شدن نبودند و یا برخی از خانواده‌ها بنا بر دلایلی به دنبال سقط جنین بودند مورد توجه قرار گرفتند. برای پیشبرد سیاست‌های ترویج و تسهیل فرزندآوری آستان قدس رضوی پای کار آمده و اقدامات متنوعی را حسب تأکید و حمایت تولیت محترم رقم زده است.

روایتی کوتاه از مجموع فعالیت‌های آستان قدس رضوی در موضوع ترویج و تسهیل فرزندآوری

از آگاه‌سازی و آموزش تا درمان و حمایت مالی - معنوی

تسهیل فرزندآوری و جوانی جمعیت

گام ۳ تعریف بسته‌های حمایتی ویژه مجموعه‌های مردمی

- تامین جهیزیه برای جلوگیری از سقط
- حمایت از مادران باردار و حمایت از پیشگیری از سقط
- حمایت از مادران و پدران نابارور در حوزه درمان
- حمایت و تشویق مادران قشر متوسط جهت فرزندآوری و تقدیم تغذیه سالم

گام ۱ کمک به تامین زیرساخت‌ها

- راه‌اندازی و تکمیل مرکز درمان ناباروری میلاد بیمارستان امام رضا
- افتتاح مرکز درمان ناباروری بشری بیمارستان رضوی

گام ۲ تعریف بسته‌های حمایتی ویژه خانواده

- (درمان ناباروری، هزینه زایمان، سلامت مادر و نوزاد)

طی چندسال اخیر موضوع خانواده، فرزندآوری و جوانی جمعیت یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های تولید آستان قدس رضوی، مسئولان و بطور کلی مجموعه بنیاد کرامت رضوی است و در این راستا فعالیت‌های مختلف و متنوعی برنامه‌ریزی و اجرا شده است. آگاه‌سازی جامعه از موضوع بحران جمعیتی، ترویج فرهنگ فرزندآوری و خانواده‌محوری و همچنین تسهیل و کمک به موضوع فرزندآوری از مهم‌ترین سرفصل‌های اقدامات آستان قدس رضوی در موضوع جوانی جمعیت است؛

ترویج فرزندآوری و جوانی جمعیت

گام ۱ نشست با متخصصان و نخبگان

- برگزاری ۲۰ جلسه و نشست مشورتی و تخصصی با نخبگان کشوری
- اخذ رهنمودهای تولید معزز آستان قدس رضوی در حوزه جمعیت

گام ۲ تشکیل کارگروه جوانی جمعیت آستان قدس رضوی

- برگزاری جلسات متعدد کارگروه جوانی جمعیت آستان قدس با حضور مدیران و متخصصان

گام ۳ طراحی دوره آموزش جامع تربیت مربی (تسهیل‌گر) (۴۰۰ نفر دوره مقدماتی | ۲۵۰ نفر دوره تکمیلی) برگزاری دوره آموزشی ایران جوان

- تشکیل شبکه مربیان و مروجان فرزندآوری

گام ۴ تولید محتوای آموزشی (۵۰۰۰ فیلم و جزوه آموزشی)

گام ۵ شروع آموزش‌های ترویجی در مجموعه‌ها و پیوست‌های اجتماعی

- شناسایی هدفمند گروه‌های موثر بر جامعه | ۲۵۰ نفر | بهروز و مراقبین سلامت
- شناسایی افراد دارای پیوست اجتماعی | ۲۰۰۰ نفر | خدمه خواهر حرم

گام ۶ طرح اعزام مبلغ تسهیل‌گر جوانی جمعیت برگزاری ۷۰۰ جلسه آموزشی

یکشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۲

سخنرانان: حجت الاسلام صالح پرور، استاد مهارت‌های ارتباط مؤثر / جعفر رئیس‌سیان زاده، معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی / علی اکبر روحی گل خضمی، دبیر کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی

سالن کنفرانس زائر سرای رضوی

پنجشنبه ۲۹ آذر ۱۴۰۲

سخنران: دکتر صابر جاری
رئیس مرکز جوانی جمعیت سلامت خانواده و مدارس وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور

سالن کنفرانس خبری موسسه تربیت بدنی آستان قدس رضوی

مروری بر برخی از نشست‌های فصلی تسهیلگران جوانی جمعیت با حضور اساتید کشوری

سه شنبه ۳ مهر ۱۴۰۳

سخنران: مهدی ابراهیمی
معاون اجتماعی و مشارکت‌های سازمان

سالن جلسات سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد مقدس

پنجشنبه ۷ تیر ۱۴۰۳

سخنران: پروفسور اکبری
رئیس مرکز ملی تحقیقات سرطان ایران و عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی تهران

سالن کنفرانس خبری موسسه تربیت بدنی آستان قدس رضوی

چهارشنبه ۵ اردیبهشت ۱۴۰۳

سخنران: معاون پایش و برنامه‌ریزی و ارزیابی ستاد ملی جمعیت
خانم دکتر کتابچی

سالن کنفرانس خبری موسسه تربیت بدنی آستان قدس رضوی

نشست‌های فصلی تسهیلگران جوانی جمعیت آستان قدس رضوی بصورت منظم و مستمر برگزار می‌شود؛

از سخنرانی و برنامه محتوایی تا گفتگو و پرسش و پاسخ

فوق العاده، با محوریت تربیت تسهیلگران جوانی جمعیت برگزار کرده است. اعضای این جلسه شامل آقایان استاد آقامدیر عامل بنیاد کرامت رضوی، رئیس‌سیان زاده معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی، آذریان رئیس مرکز جامع مشاوره، میرزاده رئیس مرکز خادمیاری، گودرزی معاونت جمعیت بنیاد ملی خانواده، قاسمی کارشناس جمعیت، خانم دژبرد مدیر مرکز امور بانوان و خانواده، زرگر معاون طرح و برنامه بنیاد کرامت رضوی و روحی دبیر کارگروه هستند. در نشست‌های فصلی تسهیلگران جوانی جمعیت آستان قدس رضوی که به همت معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی برگزار می‌شود مباحثی همچون فرزندآوری، سلامت و تربیت، گفتگو همراه با پرسش و پاسخ در جهت بالا بردن سطح علمی و معرفتی تسهیلگران جوانی جمعیت مطرح می‌شود.

کارگروه جوانی جمعیت آستان قدس رضوی در بخش ترویج فرزندآوری با تشکیل شبکه ملی تسهیلگران جوانی جمعیت، اقدام‌هایی نظیر اعزام مبلغ تسهیلگران جوانی، نشست‌های ترویجی تبیینی ایران جوان با اساتید کشوری، شناسایی و تشکیل شبکه مردمی جوانی جمعیت در سطح کشور و نشست با متخصصان و نخبگان را در ابعاد مختلف انجام داده است تا به واسطه این اقدام‌ها در زمینه ترویج فرزندآوری بتواند به وظایف خود عمل کند.

در راستای همین هدف، از فروردین ۱۴۰۲ نشست فصلی هم‌اندیشی تربیت تسهیلگران جوانی جمعیت تشکیل شده است. کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی با تدارک جلسات و ویژه برنامه‌های محتوایی و آموزشی، تاکنون بیش از ۱۰ جلسه به صورت عادی و

پیشخوان

روایتی از حضور فعالان حوزه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی در نمایشگاه هم‌افزا؛

هم‌افزایی برای

آینده‌ای پر نشاط و جمعیتی جوان

نمایشگاه هم‌افزا با هدف افزایش تعاملات و هم‌افزایی میان نهاد‌های فرهنگی و اجتماعی، در محل نمایشگاه‌های حرم مطهر رضوی برگزار شد. این نمایشگاه توانست توجه بسیاری از بازدیدکنندگان و مسئولان حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی را به خود جلب کند. از جمله بخش‌های این نمایشگاه، غرفه تسهیل‌گری جوانی جمعیت بود که تحت نظارت بنیاد کرامت رضوی فعالیت‌های خود را عرضه کرد.

دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی امسال با پنج غرفه فعال که با محوریت پویش‌های مختلف تحت عنوان: ازدواج آسان و فرزندآوری، شان‌دیز جوان و پویا، طریقه جوان بمان، مثبت‌سلیمانی‌ها و همچنین غرفه مربوط به دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی، حضور پررنگ و مؤثر در این نمایشگاه داشت.

هدف اصلی از شرکت در این نمایشگاه، هم‌افزایی و ایجاد ارتباط سازنده با دیگر تشکلهای موجود در نمایشگاه بود. رویکرد کارگروه جوانی جمعیت، یک رویکرد ملی است. دبیرخانه به تشکلهای مردمی که در زمینه افزایش جمعیت و جلوگیری از سقط جنین فعالیت می‌کنند، کمک‌های معیشتی و فرهنگی ارائه می‌دهد. این تشکلهای تاکنون توانسته‌اند از حدود ۲۰۰ مورد سقط جنین جلوگیری کنند و از ۱۵۰ زوج نابارور نیز حمایت معیشتی کرده‌اند.

جایزه کتاب سال خانواده و جمعیت؛ رویدادی فرهنگی در حوزه خانواده

تبیین و ترویج فرزندآوری با کتابخوانی

استمرار بشریت در گرو خانواده و فرزند است؛ زیرا فرزند، آینده‌ساز است. آستان قدس رضوی نیز در حوزه جمعیت بنا بر تأکید رهبر معظم انقلاب و پیگیری‌های تولیت معزز آستان قدس رضوی، اقدامات متفاوتی را رقم زده که بیشترین تمرکز این نهاد بر روی کار فرهنگی و آگاه‌سازی است. یکی از راهکارهای ترویج و تبیین فرزندآوری جامعه این است که مقوله جوانی جمعیت و فرزندآوری از طریق مطالعه و معرفی کتاب‌های مناسب و مرتبط ترویج شود.

از چالش‌های اخلاقی تا سبک زندگی ایرانی اسلامی

در حوزه جمعیت و فرزندآوری پایان نامه حمیده گلچوب با موضوع بررسی فقهی تنظیم خانواده در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت حائز رتبه برتر گردید. در حوزه تحکیم و تعالی خانواده جواد مصلحی با اثر الگوی معنویت در خانواده و ساخت مقیاس آن بر اساس قرآن و سنت حائز رتبه برتر گردید. در موضوع هویت زن شأن مادری و چالش‌های اخلاقی آن با رویکرد اسلامی نوشته فاطمه نادری با امتیاز بالا به عنوان اثر برتر انتخاب گردید. همچنین در حوزه سبک زندگی کتاب بررسی وضعیت آسیب‌شناسانه سبک زندگی اسلامی ایرانی در رسانه ملی از مرکز پژوهشی مینا حائز رتبه برتر این دوره از جشنواره کتاب سال خانواده و جمعیت گردید.

تولید آثار فاخر و ارزشمند در موضوع خانواده

نخستین جایزه کتاب سال خانواده و جمعیت، بزرگترین و اولین رویداد علمی در حوزه «خانواده و جمعیت» کشور با مشارکت آستان قدس رضوی و در واقع دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی و چند نهاد دیگر با توجه به ضرورت و احساس نیاز به تألیف و پژوهش در موضوعات ازدواج و تشکیل خانواده، تحکیم و تعالی خانواده، سبک زندگی ایرانی اسلامی، فرزندآوری و افزایش جمعیت، آسیب‌های اجتماعی در حوزه خانواده و هویت زن برگزار شد. برگزاری جایزه کتاب سال «خانواده و جمعیت» به تولید آثار فاخر و ارزشمند در این حوزه کمک کرده و باعث ترویج بیشتر این اتفاق شده است.

تشویق پدیدآورندگان

متعهد حوزه جمعیت

از جمله اهداف محقق شده در این رویداد می‌توان به شناسایی و معرفی آثار نویسندگان، گسترش تولید محتوای مکتوب، تعالی سطح کمی و کیفی تألیفات و تشویق پدیدآورندگان متعهد و متخصص در حوزه جمعیت و خانواده اشاره کرد. مراسم اختتامیه اولین دوره جایزه کتاب سال خانواده و جمعیت کشور به میزبانی دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی از ۱۶ الی ۱۹ مرداد ۱۴۰۳ با حضور ۱۲ برگزیده در مشهد مقدس برگزار شد. این جشنواره با همکاری و مشارکت دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی، بنیاد ملی خانواده، ستاد ملی جمعیت، دبیرخانه جایزه ملی جوانی جمعیت، دانشگاه تهران، وزارت ورزش و جوانان، سازمان تبلیغات اسلامی و شورای عالی انقلاب فرهنگی برگزار شد.

معرفی ۱۰ اثر برتر از میان ۱۸۰ اثر

نخستین جایزه کتاب سال «خانواده و جمعیت» در موضوعات ازدواج و تشکیل خانواده، تحکیم و تعالی خانواده، سبک زندگی ایرانی-اسلامی، فرزندآوری و افزایش جمعیت، آسیب‌های اجتماعی در حوزه خانواده و هویت زن برگزار و از میان ۱۸۰ اثر رسیده به دبیرخانه، ۱۰ اثر در موضوعات مختلف به عنوان اثر برتر و دو اثر به عنوان شایسته تقدیر شناخته شدند. در اولین دوره بیش از ۱۸۰ اثر مورد ارزیابی قرار گرفت و در نهایت از میان موضوعات شش‌گانه رویداد در چهار بخش تحکیم و تعالی خانواده، جمعیت و فرزندآوری، هویت زن و سبک زندگی ایرانی اسلامی اثرات برتر انتخاب شدند.

تابلوی افتخارات

با صدور نامه‌ها و تقدیرنامه‌های مجزا از سوی دستگاه‌های مختلف صورت گرفت:

خداقوت به تلاش‌های آستان قدس رضوی

طی همین مدت کوتاه فعالیت حوزه جوانی جمعیت معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی آستان قدس رضوی، دستگاه‌ها و ارگان‌های مختلف با صدور نامه‌ها و لوح‌های تقدیر از خدمات و فعالیت‌های صورت گرفته در موضوع جوانی جمعیت و فرزندآوری و برگزاری دوره‌های مختلف قدردانی کردند.

فرا تر از خبر

در راستای تبیین مساله خانواده و جوانی جمعیت:

شرکت بیش از ۳۰ هزار

نفر در ۲ پویش ملی

کتابخوانی

دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت معاونت اجتماعی بنیاد کرامت رضوی در راستای ترویج و ارتقای فرهنگ مطالعه و کتابخوانی، تبیین مساله خانواده و جوانی جمعیت و همچنین معرفی کتاب‌های مفید ۲ پویش ملی کتابخوانی را در بهار ۱۴۰۳ با مشارکت سازمان فرهنگی اجتماعی شهرداری مشهد، اداره کل کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی، بنیاد ملی خانواده و بنیاد کرامت آستان قدس رضوی در سطح کشور برگزار کرد.

در راستای توجه به مساله جمعیت و فرزندآوری و در جهت فرهنگ‌سازی و رفع گره ذهنی عموم و نخبگان پویش ملی «حسنه ماندگار» از کتاب کابوس سالمندی نوشته استاد شفیعی و پویش ملی کتابخوانی «مادر پروازی» از کتاب مادر پروازی با مشارکت بالای مردمی اجرا شد. در مجموع میزان مشارکت در پویش ملی «حسنه ماندگار» ۱۹ هزار و ۶۸۴ نفر و در پویش ملی کتابخوانی «مادر پروازی» ۱۲ هزار و ۹۷۰ نفر مشارکت داشتند و مجموع جوایز این پویش‌ها به میزان یک میلیارد ریال بن خرید کتاب و محصولات فرهنگی به برگزیدگان اهدا شد.

گذری بر آموزش در کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی؛

آموزش بیش از ۴ هزار تسهیلگر در حوزه جوانی جمعیت

جریان شناسی، ضرورت و اهمیت مسئله جمعیت، تاریخچه و سیر تحولات جمعیتی در ایران، موهبت فرزندآوری، خوانش قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، تبیین جایگاه مادر و ارزش فرزندآوری، سقط جنین، روان‌شناسی تک‌فرزندی، طب سنتی باروری و فنون تسهیلگری و پاساژگویی به شیوات از جمله مباحث مطرح شده در این دوره آموزشی بوده است. این افراد فعالیت‌های مختلفی در حوزه ترویج فرزندآوری و تسهیل فرزندآوری از جمله روش‌های اقناع‌سازی، شرکت در جلسات تبیینی، شرکت در نمایشگاه‌ها و غرفه‌ها، مشاوره سقط جنین، تهیه جهیز به برای زوجین که در دوران عقد باردار شدند و اقدامات رسانه‌ای در حوزه جوانی جمعیت خواهند داشت.

از جمله برنامه‌های دیگر کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی در کشور، برگزاری دوره تخصصی تربیت مشاوران صرف از سقط جنین ویژه ۳ هزار نفر از خادمان مرکز خادمان آستان قدس رضوی، برگزاری دوره ایران جوان ویژه شبکه بهداشت شهرستان‌های استان خراسان رضوی و دوره تبیینی ویژه ۲۵۰ نفر از اساتید و مبلغان حرم مطهر رضوی و همچنین ویژه کارکنان و وظیفه همکار در آستان قدس رضوی برگزار گردید.

حسب رهنمودها و تأکیدات رهبر معظم انقلاب و تولیت معزز آستان قدس رضوی، کارگروه جوانی جمعیت با دو دستور کار از جمله ترویج فرزندآوری و تسهیل فرزندآوری در معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی تاسیس شده است. بر همین اساس دوره مقدماتی پویش ملی و دوره آموزشی حسنه ماندگار با هدف تشکیل شبکه ملی تسهیلگر جوانی جمعیت طی بهار ۱۴۰۳ با محوریت کانون‌های خدمت رضوی در سراسر کشور برگزار شد.

در همین راستا بیش از ۴۰۰۰ نفر فعال فرهنگی شناسایی شدند و مطابق برنامه ریزی انجام شده این دوره به مدت ۸ ساعت کلاس آموزشی در همه استان‌های کشور و ۳ شهرستان کاشان، دامغان و رفسنجان با حضور اساتید برجسته به صورت حضوری برگزار شد و ۷۵ درصد شرکت‌کنندگان در این دوره را بانوان و ۲۵ درصد آقایان تشکیل می‌دادند و بیشترین شرکت‌کنندگان نیز در استان‌های خراسان رضوی، کرمان، سمنان، کهگیلویه و بویراحمد و تهران بودند.

همچنین لازم به ذکر است بیش از ۷۲ درصد از شرکت‌کنندگان از اعضای شبکه خادمانی در استان‌های کشور بوده و ۳۰ درصد افراد حاضر در دوره نیز دارای سه فرزند به بالا بودند.

لرستان

کردستان

زنجان

مازندران

کرمان

سمنان

مرکزی

کرمانشاه

سیستان و بلوچستان

هرمزگان

کهگیلویه و بویراحمد

فارس

همدان

گلستان

قزوین

یزد

گیلان

قم

چهارمحال و بختیاری

خراسان جنوبی

البرز

آذربایجان شرقی

خراسان رضوی

ایلام

آذربایجان غربی

خراسان شمالی

بوشهر

اردبیل

خوزستان

تهران

اصفهان

اجرای دوره آموزشی حسنه ماندگار در سراسر کشور به همت بنیاد کرامت رضوی؛

تمام ایران زیر سایه امام مهربان

پوشش ملی و دوره آموزشی حسنه ماندگار (تشکیل شبکه ملی تسهیل گر جوانی جمعیت) با محوریت کانون های خدمت رضوی سراسر کشور و همکاری بنیاد ملی خانواده و به همت دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی در استان های مختلف در سال ۱۴۰۳ برگزار شد.

به همت دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی انجام می‌شود؛

اعزام تسهیلگران جوانی جمعیت در مناسبت‌های مختلف

دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی در مناسبت‌های مختلف با هدف آموزش و ترویج موضوع جمعیت نسبت به اعزام تسهیلگر اقدام می‌کند. به عنوان نمونه در ایام اعتکاف سال جاری با همکاری شهرداری مشهد و مرکز رسیدگی به امور مساجد خراسان رضوی، طرح اعزام تسهیلگران جوانی جمعیت را برای سومین سال متوالی در سال ۱۴۰۳ اجرا کرد. این طرح با هدف تبیین و فرهنگ‌سازی در حوزه جمعیت و فرزندآوری در مساجد و تشکلهای فعال شهر مشهد برگزار شد. امسال برای سومین سال متوالی، دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی، در ایام اعتکاف ۱۴۰۳ اقدام به اعزام تسهیلگران جوان به مساجد و تشکلهای فعال در شهر مشهد کرد و در این طرح، مساجد و تشکلهایی که برنامه اعتکاف داشتند، تسهیلگران آموزش دیده آستان قدس رضوی با موضوعات مرتبط در حوزه جمعیت به این اماکن اعزام شدند. تسهیلگران اعزامی در جلسات تبیینی به مباحثی مانند جمعیت‌شناسی، تاریخچه حوزه جمعیت، آسیب‌شناسی فردی و اجتماعی حوزه جمعیت، اهمیت فرزندآوری، سلامت و تربیت و همچنین مسائل مربوط به سقط جنین و حفظ حیات آن پرداختند. این برنامه‌ها برای آگاهی بخشی و تبیین چالش‌های جمعیتی کشور طراحی شده اند و بازخورد دانش‌آزمایان از تأثیر مثبت این جلسات داشته است. شایان ذکر است در سه سال گذشته، بیش از ۷۰۰ اعزام تسهیلگر در ایام اعتکاف رجبیه سال ۱۴۰۲ و ماه‌های مبارک رمضان ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲

انجام شده است. این اعزام‌ها در مساجد، بوستان‌ها، جلسات قرآن کریم و دیگر مکان‌های عمومی شهر مشهد برگزار شد که با استقبال خوبی از سوی مردم و تشکلهای هاروبه و رشد، با توجه به آمادگی بیش از سه هزار تسهیلگر آموزش دیده جوانی جمعیت در سطح کشور، دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی در نظر دارد از ظرفیت این افراد برای اعزام در اسفند ماه ۱۴۰۳ به صورت کشوری و در قالب حرکتی ملی بهره‌مند شود.

تجلیل از مادران جهادگر مشهد مقدس «در آغوش بهشت»

حریم زمینی بهشت، مشهد الرضا در سومین روز از اسفند ماه ۱۴۰۳، شاهد رویدادی متفاوت و سراسر شور و جوانی بود. رواق نجمه خاتون علیها السلام بارگاه منور رضوی میزبان جمعی از بانوانی بود که پرورش دهنده فرشتگان زمینی و جهادگران عرصه جوانی جمعیت هستند؛ مادرانی که با عشق، صبر و استواری، نسل‌های آینده این سرزمین را پرورش می‌دهند.

مراسمی در ستایش مادری

همایش «در آغوش بهشت»، رویدادی متفاوتی بود که برای دومین سال متوالی، به همت دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت آستان قدس رضوی و با همکاری تشکلهای مردمی شهر مشهد مقدس و با پیام آیت‌الله مروی، تولیت آستان قدس رضوی برگزار شد. این مراسم، ویژه مادرانی بود که نه تنها در نقش مادری، بلکه در عرصه‌های مختلف جامعه، اعم از کانون‌های فرهنگی، مشاغل مختلف علمی، سیاسی و یا اجتماعی و فراتر از همه در امر مهم خانه‌داری در حال مجاهدت هستند. تعداد ۳۰۰ مادر، که هر یک بین ۴ تا ۷ فرزند داشتند و در انتظار تولد فرزند دیگری نیز بودند، به نمایندگی از تمامی مادران مجاهد ایران زمین، در آغوش بهشت، مورد تجلیل و تکریم قرار گرفتند.

شما مادران چراغ پرفروغ خانواده و جامعه را روشن نگه داشته‌اید

در این مراسم، پیام آیت‌الله احمد مروی، تولیت آستان قدس رضوی، خطاب به مادران جهادگر در عرصه جوانی جمعیت و تربیت نسل آینده قرائت شد.

در بخشی از پیام تولیت آستان قدس رضوی آمده است: «با افتخار حضور ارزشمند شما مادران فداکار را در همایش «در آغوش بهشت» گرامی می‌داریم. شما که با عشق و ایثار، نهال‌های امید را در دامان خود پرورش داده‌اید و با صبر و استقامت، چراغ پرفروغ خانواده و جامعه را روشن نگه داشته‌اید. امروز، در آستان مقدس حضرت رضا علیه السلام، از شما تقدیر می‌کنیم؛ چرا که نقش بی‌بدیل شما در تربیت نسل‌های آینده، تضمین‌کننده عزت، پیشرفت و پویایی جامعه اسلامی است.»

این گزارش حاکی است، علی‌اکبر روحی دبیر کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی در حاشیه برگزاری این همایش، در خصوص برگزاری این برنامه به «آستان نیوز» گفت: «تشکلهای مردمی متعددی در برگزاری این رویداد نقش داشتند، از جمله مجموعه کفیف الحسن علیها السلام، مرکز مردمی نفس، کانون فرزندآوری امام حسن مجتبی علیه السلام، کانون رویای مادری، مجموعه مثبت سلیمانی‌ها، معاونت اجتماعی نواحی سپاه امام رضا علیه السلام، حوزه علمیه امام حسن مجتبی علیه السلام، پویش شاندیز جوان و پویا و دیگر گروه‌های فعال مردمی که ما را در پیشبرد هدف این همایش، یعنی تجلیل از مقام مادران چندفرزند و ترویج فرهنگ مادری در جامعه، که امروزه نیازمند توجه و تقویت بیشتری است یاری دادند.»

یک همایش و این برنامه‌های متنوع

این رویداد، علاوه بر جنبه تکریمی، شامل برنامه‌های متنوعی بود که حال و هوایی ویژه به این محفل مادرانه بخشید. از اجرای گروه سرود و

هم‌خوانی گرفته تا سخنرانی‌هایی که بر اهمیت جوانی جمعیت تأکید داشت. یکی از بخش‌های مهم این مراسم، سخنرانی حجت‌الاسلام دکتر شفیعی، استاد دانشگاه، نویسنده کتاب «کابوس سالمندی» و دبیر میز جمعیت شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور بود که به چالش‌های جمعیتی و نقش مادران در رشد و تعالی جامعه پرداخت. همچنین، کلیپ‌هایی از فعالیت‌های بنیاد کرامت رضوی و فرمایشات رهبر فرزانه انقلاب درباره اهمیت جوانی جمعیت پخش شد و یادآور تأکیدهای مکرر ایشان بر چالش تضعیف نهاد خانواده، و برنامه‌ریزی‌های دشمن در این خصوص و فرمان ایشان در جهت مقابله با دشمن و تقویت نهاد مقدس خانواده بود.

چالش تضعیف ارزش مادری

دبیر کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی نیز ضمن اشاره به اهمیت ترویج فرهنگ مادری در جامعه گفت: یکی از عوامل پنهان در کاهش نرخ رشد جمعیت، از بین بردن ارزش مادری در جامعه است. متأسفانه، برخی تبلیغات منفی در سال‌های اخیر، نقش مادران را کم‌رنگ جلوه داده‌اند. در حالی که مادران، ستون‌های استواری خانواده‌اند. ما باید تلاش کنیم تا این جایگاه را احیا کنیم و قدر دان مادرانی باشیم که مجاهدانه در مسیر تربیت نسل‌های آینده‌گام برمی‌دارند. روحی گل خطمی در ادامه درباره اهداف این همایش گفت: این برنامه با هدف تجلیل از مادران جهادگر و همچنین زنده نگه داشتن ارزش‌های والای مادری برگزار شد. در این مراسم، سعی کردیم از همه اقشار مادران حضور داشته باشند، از پزشکان و مهندسان گرفته تا استادان دانشگاه و مادران خانه‌دار. همه این مادران، به سهم خود در ساختن جامعه‌ای پویا نقش دارند.

وی همچنین درباره اهتمام آستان قدس رضوی در حوزه فرهنگ‌سازی جوانی جمعیت و تعالی خانواده، افزود: آیت‌الله مروی، تولیت آستان قدس رضوی همواره بر اهمیت جایگاه خانواده تأکید داشته‌اند. این همایش نیز با حمایت ایشان برگزار شد و در پایان برنامه، هدایای ویژه‌ای شامل سرویس ۵ تکه لباس نوزاد، کارت هدیه به ارزش ۲ میلیون تومان و پنج فیش غذای متبرک به مادران اهدا شد. این توجه و تکریم، نشان‌دهنده جایگاه رفیع مادران در نگاه تولیت و آستان قدس رضوی است. و مطمئناً این چنین برنامه‌ها نویدگر امتداد یافتن دوران طلایی جمعیت کشور خواهد.

پیوست نگاری فرهنگی

راهی برای تقویت آثار مثبت طرح‌های جوانی جمعیت آستان قدس رضوی

طرح پیوست نگاری فرهنگی به دنبال مدیریت چالش‌ها و تهدیدهای فرهنگی ناشی از اجرای طرح‌های جوانی جمعیت و استفاده بهینه از فرصت‌های فرهنگی است. طرح پیوست نگاری فرهنگی و ثبت تجربیات طرح تربیت تسهیلگر جوانی جمعیت آستان قدس رضوی در بهمن ۱۴۰۳ برگزار شد. هدف از این طرح، کسب اطلاعات بیشتر درباره اقدامات فرهنگی تسهیلگران جوانی جمعیت در سراسر کشور بود. جمع‌بندی تجربیات و ارائه بازخورد از فعالیت‌های تسهیلگران آموزش دیده و همچنین گروه‌های مختلفی همچون فعالان فرهنگی و اجتماعی، خادمان رضوی، مشاورین و روان‌شناسان و فعالان کانون‌های فرهنگی هنری خراسان رضوی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در واقع مفهوم پیوست فرهنگی شامل ارزیابی آثار و پیامدهای فرهنگی اجرای طرح‌های مهم و تدوین سیاست‌ها و راهکارهایی برای کاهش آثار منفی و تقویت آثار مثبت این طرح‌ها است. این اقدام به منظور مدیریت چالش‌ها و تهدیدهای فرهنگی ناشی از اجرای طرح‌ها و استفاده بهینه از فرصت‌های فرهنگی ایجاد شده انجام می‌شود.

برگزاری دوره آموزشی تکمیلی ایران جوان ویژه خدمه خواهر حرم مطهر رضوی

همچنین دوره آموزشی ایران جوان ویژه علاقمندان و منتخبین خدمه خواهر به همراه همسر در روز ۱۳ بهمن ۱۴۰۱ با حضور پرفسور اکبری در سالن همایش موسسه تربیت بدنی آستان قدس رضوی برگزار شد؛

مروری بر برپایی دوره های آموزشی با موضوع جوانی جمعیت برای گروه های مختلف به همت دبیرخانه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی؛

ایران جوان بمان

دوره تکمیلی ایران جوان
ویژه خدمه خواهر حرم مطهر رضوی به روایت آمار

تعداد روز برگزاری	۱ روز
تعداد ساعت آموزشی	۴ ساعت
تعداد سرفصل آموزشی	۲ سرفصل
تعداد اساتید	۱ استاد
تعداد کل نفرات	۴۰۰ نفر

دوره تکمیلی آموزشی ایران جوان (تربیت تسهیل گر جوانی جمعیت)

- سرفصل های محتوای دوره تکمیلی**
- تبیین جایگاه زن و ارزش مادر در نظام الهی
  - تاخیر ازدواج و تاثیر آن در فرزندآوری و استحکام خانواده
  - فرزندآوری، سلامت، تربیت
  - ازدواج و تاثیر آن در سلامت جسم
  - تاثیر سن ازدواج در سلامت باروری
  - تاثیر سن باروری در سلامت و درمان سرطان
  - رابطه سلامت و درمان با فاصله گذاری مناسب بین فرزندان

برگزاری دوره آموزشی ایران جوان ویژه بهورزان و مراقبین سلامت

در آستانه روز ملی جمعیت و دهه کرامت دوره آموزشی (ایران جوان) ویژه بهورزان و مراقبین سلامت مشهد مقدس در ۲ خرداد ماه آغاز شد. این دوره در قالب تربیت تسهیل گر جوانی جمعیت ویژه بهورزان و مراقبین سلامت خراسان رضوی و با حضور اساتید کثیری از جمله دکتر بانکی پور، دکتر مروتی حجت الاسلام دکتر گودرزی، حجت الاسلام شفیعی، استاد صدری، خانم دکتر زینالو و خانم دکتر موحدی نیا برگزار شد. این دوره به همت دبیرخانه جوانی جمعیت معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی پیش بینی و اجرا شد.

ویژه مراقبین سلامت
وبهورزان خراسان رضوی به روایت آمار

تعداد روز برگزاری	۱۰ روز
تعداد ساعت آموزشی	۶ ساعت
تعداد سرفصل آموزشی	۳ سرفصل
تعداد اساتید	۱۰ استاد
تعداد کل نفرات	۲۵۰۰ نفر

دوره آموزشی ایران جوان (تربیت تسهیل گر جوانی جمعیت)

برگزاری دوره آموزشی مقدماتی ایران جوان ویژه خدمه خواهر حرم مطهر رضوی

در این دوره چهار جلسه همایش آموزشی با موضوع تربیت تسهیل گر جوانی جمعیت برای ۲ هزار خادم خواهر حرم مطهر رضوی تدارک دیده شده است که اولین جلسه دوره در تاریخ ۱۷ دی ماه ۱۴۰۱ و سایر جلسات در تاریخ ۸ تا ۱۰ بهمن ماه ۱۴۰۱ برگزار شد. هدف از برگزاری این دوره آموزش چهار ساعته نخبگانی است که مباحثی در مورد جمعیت، تاریخچه آن، جریان شناسی، ارزش مادری و موهبت فرزندآوری تدریس می شود.

دوره مقدماتی ایران جوان
ویژه خدمه خواهر حرم مطهر رضوی به روایت آمار

تعداد روز برگزاری	۴ روز
تعداد ساعت آموزشی	۱۶ ساعت
تعداد سرفصل آموزشی	۲ سرفصل
تعداد اساتید	۱ استاد
تعداد کل نفرات	۲۰۰۰ نفر

دوره مقدماتی آموزشی ایران جوان (تربیت تسهیل گر جوانی جمعیت)

گزارش فعالیت‌ها جوانی جمعیت آستان قدس رضوی

معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی

شناسایی گروه‌ها و قرارگاه‌های فعال
بازدید، برگزاری نشست
۳۲ تشکل فعال

شناسایی و تشکیل شبکه مردمی

نشست با متخصصان و نخبگان
اخذ رهنمودهای تولید معزز آستان قدس رضوی
برگزاری جلسات مشورتی با نخبگان کشوری
تشکیل کارگروه جوانی جمعیت آستان قدس رضوی
برگزاری جلسات مشورتی با متخصصان و مدیران آستان قدس رضوی

ترویج فرزندآوری (گام اول)

طراحی دوره آموزش جامع تربیت مربی
تربیت تسهیل‌گر جوانی جمعیت
برگزاری دوره آموزشی ایران جوان
دوره مقدماتی و تکمیلی ویژه فعالان جمعیت خراسان رضوی
تشکیل شبکه مربیان
تشکیل شبکه مربیان و مروجان فرزندآوری

ترویج فرزندآوری (گام دوم)

پویش ملی حسنه ماندگار
تشکیل شبکه ملی تسهیل‌گر جوانی جمعیت
برگزاری دوره آموزشی و پویش ملی ناجی
تشکیل شبکه ملی مشاورین انصراف از سقط جنین

ترویج فرزندآوری (گام سوم)

آموزش گروه‌های مرجع
شروع آموزش‌های گروه‌های مرجع و همچنین آقشار جمعیت در پیوست‌های اجتماعی

ترویج فرزندآوری (گام چهارم)

تسهیل فرزندآوری (گام سوم)

تعریف بسته‌های حمایتی ویژه مجموعه‌های مردمی
تامین جعبه برای جلوگیری از سقط ۱۰۰ مادر
حمایت از مادران باردار به جهت پیشگیری از سقط ۱۰۰ زوج
حمایت از مادران و پدران نابارور در حوزه درمان ۸۸ جعبه
حمایت و تشویق قشر متوسط جهت فرزندآوری ۵۰۰۰ نفر

تسهیل فرزندآوری (گام دوم)

تعریف بسته‌های حمایتی ویژه خانواده (نامه‌های ضریح مطهر)
پاسخ به نامه‌های حوزه خدمتی در امر فرزندآوری
۱۵۰ نامه

تسهیل فرزندآوری (گام اول)

کمک به تامین زیرساخت‌ها
راه‌اندازی و تکمیل مرکز ناباروری میلاد به دستور تولیت معزز
۱۵۰ میلیارد ریال

ترویج فرزندآوری (گام پنجم)

طرح اعزام مبلغ
تسهیل‌گر جوانی جمعیت در رمضان و اعتکاف ۱۴۰۲ ۷۰۰ اعزام
تولید محتوای آموزشی
فیلم‌های آموزش دوره جامع تربیت مربی ۳۰ عنوان

ترویج فرزندآوری (گام چهارم)

۲۵۰۰ نفر بهورز و مراقب سلامت مشهد ۶۰۰ نفر بهورز و مراقب سلامت نیشابور ۱۰۰ فعال کانون‌های مساجد
۶۰۰ مربی طرح تربیتی چهره به چهره ۵۰۰ نفر بهورز و مراقب سلامت گناباد
۲۰۰۰ خدمه خواهر حرم ۲۵۰ اساتید و مبلغان حرم مطهر ۱۰۰۰ نفر سفیران سلامت دانشگاه علوم پزشکی مشهد

قالب، اقلام معیشتی، بهداشتی و پوشاک، برای مادران باردار یادارای فرزند شیرخوار که در دهک یک درآمدی قرار دارند، توزیع شده است. اعتبار کل طرح یسنا ۱۱۰۰ میلیارد ریال است که به طور ماهیانه و به مدت ۶ ماه در بستر کالبرگ الکترونیکی به ۲۷ هزار و ۵۰۰ مادر مشمول، اختصاص خواهد یافت. در این طرح، ۲۷ هزار مادر شناسایی شدند که از این میان ۲۲ هزار نفر مشمول دریافت این یارانه مضاعف بودند. در مرحله جدید مادران دارای فرزند زیر دو سال در سه دهک اول درآمدی در سراسر کشور که جمعیت آن‌ها به یک میلیون نفر می‌رسید، مشمول این طرح شده‌اند.

تأمین جهیزیه برای نوerosان توسط آستان قدس رضوی؛

حسنا؛ حامی سنت نبوی ازدواج

گسترش زندگی مدرن، شهرنشینی و کم‌رنگ شدن فرهنگ اصیل ایرانی-اسلامی سبب ساز تغییراتی در سبک زندگی جامعه ایرانی شده است. نتایج مطالعات میدانی حاکی از گزینش‌های غلط، ناهمسان گزینی و معرفی‌های نامتناسب متقاضیان ازدواج به یکدیگر است. تغییرات به وجود آمده در سبک زندگی متأسفانه موجب بحرانی شدن وضعیت ازدواج و طلاق در جامعه شده است. آستان قدس رضوی در راستای اعتلای روزافزون کارکرد خانواده و تحکیم و تعالی آن، همچنین برای رشد فرهنگ فرزندآوری و افزایش جمعیت، با بهره‌گیری از ظرفیت‌های این آستان مقدس و مجموعه نهادها و تشکلهای مردمی، اقدام به طراحی و پیاده‌سازی طرح «حسنا» (حامیان سنت نبوی ازدواج) کرد؛ این طرح به منظور شناسایی، شبکه‌سازی و توانمندسازی خادمیاران ازدواج بار و یکر دار تقا و پهبود (نگرش، مهارت و دانش) واسطین ازدواج مبتنی بر آموزه‌های دینی و سیر هر ضوی ایجاد شده است.

توجه به سازماندهی منظم و ایجاد شبکه‌های ارتباطی و سرمایه‌گذاری در توانمندسازی خادمیاران ازدواج از اهمیت ویژه‌ای در بحث گسترش سنت حسنه واسطه‌گری برخوردار است و می‌تواند در افزایش آمار ازدواج و کاهش طلاق مؤثر واقع گردد. طرح «حسنا» در سطح ملی اجرایی شود و در آن پنج قلم از اقلام اساسی جهیزیه تقدیم نوerosان می‌شود.

مشارکت آستان قدس رضوی در طرح‌های ملی فرزندآوری و جوانی جمعیت؛

«یسنا»

حمایت از مادران باردار یادارای فرزند شیرخوار

حفظ جمعیت جوان یکی از مهم‌ترین منابع ثروت ملی هر کشور و در حقیقت یک امتیاز ملی است. قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده قانونی جامع در جهت حمایت از خانواده و ترغیب فرزندآوری است، از آنجایی که مادران باردار یکی از عناصر کلیدی جهت جوانی جمعیت می‌باشد لذا حمایت از آنها و مراقبت‌های دوران بارداری می‌تواند تاثیر مثبتی بر به وجود آمدن نوزاد سالم و رشد جمعیت پویا داشته باشد؛ از توصیه‌های مهم رهبر انقلاب در نخستین دیدار هیئت دولت چهاردهم نیز توجه به مسئله جمعیت و اقدام برای جلوگیری از مسئله پیری زود هنگام بود. با توجه به تاکیدات رهبر معظم انقلاب برای حمایت از خانواده و تلاش برای جوانی جمعیت، آستان قدس رضوی در این سال‌ها با مشارکت دیگر نهادها برنامه‌هایی را تهیه و تدوین کرده است تا به این امر کمک کند. طرح ملی یسنا یکی از این طرح‌ها است که آستان قدس رضوی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بنیاد ۱۵ خرداد، ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (علیه السلام) و قرارگاه محرومیت‌زدایی امام حسن مجتبی (علیه السلام) همکاری مشترکی برای حمایت از خانواده و جوانی جمعیت آغاز کردند.

جنین است. با مصرف غذاهای سرشار از مواد مغذی مانند اسید فولیک، آهن، کلسیم، ویتامین‌ها و املاح معدنی، می‌توان از بروز از دست رفتن جنین یا نقص‌های مادرزادی لوله عصبی، کم‌خونی و بویکی استخوان در مادر پیشگیری کرد. همچنین، انتخاب‌های غذایی مادر بر تکوین مغزی جنین و شکل‌گیری سیستم ایمنی او تاثیر مستقیم دارد.

شناسایی ۲۷ هزار مادر در اولویت اول یسنا

این طرح یکی از طرح‌های سه‌گانه دولت سیزدهم برای ارتقا امنیت غذایی (کالبرگ الکترونیکی، کودکان نیازمند یارانه مضاعف و طرح یسنا) است که در قالب یارانه مضاعف به افراد کم‌درآمد جامعه تعلق گرفته بود تا امنیت غذایی آن‌ها تأمین شود. در گام اول، طرح ملی یسنا با اولویت ۸ استان کمتر برخوردار اجرا و در این

یسنا؛ متمرکز بر تغذیه مادران باردار

طرح یسنا برای تأمین امنیت غذایی کودکان از دی سال ۱۴۰۲ با هدف حمایت از مادران باردار و شیرده و کودکان زیر دو سال اجرا شد و سومین طرح تشویقی پس از طرح یارانه تشویقی ۱۲۰ هزار تومانی و یارانه کودکان دارای فقر غذایی و نیازمند تغذیه است. در این راستا بنیاد کرامت رضوی به عنوان متولی اجرای فعالیت‌های اجتماعی در آستان قدس رضوی، با دیگر مجریان طرح یسنا (یاوران سلامت نوزادان ایرانی) مشارکت داشته و ظرفیت‌های خود از جمله کانون‌های خادمیاری سراسر کشور را برای تحقق هدف تعیین شده پای کار آورده است. زیرا تغذیه مناسب در دوران بارداری فراتر از تأمین کالری است و نقش محوری در سلامت مادر و جنین ایفا می‌کند. این دوران حساس، فرصتی برای بنانهادن پی‌ریزی رشدی پهبینه برای

روایتی از یکی از بزرگترین و مجهزترین مراکز ناباروری ایران در مشهد؛

«بشری»

امید زوجین نابارور؛ دریچه‌ای به سوی جوانی جمعیت

باروری، واژه پر معنایی است که از گذشته تا کنون نگاه‌های زیادی را به خود جلب کرده است. باروری یا توانایی داشتن فرزند، موفقیت در تولید مثل و آغاز تولدی دوباره برای زوجین است و نقطه مقابل آن یعنی ناباروری یکی از چالش‌های مهم تحولات جمعیتی است. طبق آمار در کشور ایران میانگین ناباروری فراتر از میانگین جهانی است؛ به طوری که نرخ ناباروری اولیه ۱۲ درصد و نرخ ناباروری ثانویه در کشور ۱۶ درصد است. می‌توان گفت در مجموع حدود سه میلیون زوج در کشور درگیر ناباروری هستند. البته مسئله اینجاست که برخی از زوج‌ها بیش از ۱۰ سال است که ازدواج کرده‌اند و سال‌هاست به دنبال درمان هستند، اما هزینه‌های بالای درمان ناباروری مشکل اساسی پیش روی این زوج‌ها بوده است. به عبارت دیگر «عدم وجود امکانات» و «هزینه‌های بالای درمان» از مهم‌ترین چالش‌های زوجین نابارور در مسیر معالجه است.

با توجه به منویات و توصیه‌های موکدرهبر معظم انقلاب در خصوص جوانی جمعیت و فرزندآوری، تولید آستان قدس رضوی در تسهیل یکی از اصلی‌ترین گام‌های جوانی جمعیت یعنی درمان ناباروری پیش قدم شد و ساخت یک مرکز مجهز و بزرگ درمان ناباروری را در دستور کار قرار داد. عملیات ساخت این مرکز تخصصی درمان ناباروری در راستای اجرای تأکیدات تولید آستان قدس رضوی در حوزه جوانی جمعیت و با هدف حمایت از اجرای سیاست‌های فرزندآوری، کمک به درمان زوجین نابارور و همچنین ارتقای خدمات بیمارستان رضوی در حوزه درمان بیماران نابارور و افزایش ظرفیت پذیرش بیماران در این بخش، از شهر یور ۱۴۰۱ آغاز و در اردیبهشت ۱۴۰۳ به بهره‌برداری رسید.

بزرگترین مرکز تخصصی ناباروری شرق کشور

مرکز «بشری» به عنوان بزرگ‌ترین مرکز تخصصی درمان ناباروری شرق کشور با حضور تولید آستان قدس رضوی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور، ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳ و هم‌زمان با روز ملی جمعیت، در بیمارستان رضوی مشهد مقدس به بهره‌برداری رسید تا برگی زرین دیگری به دفتر خدمات این بیمارستان بیفزاید و شکوفه امید را در جسم و جان زوجین نابارور بیش از پیش بارور کند.

مرکز درمان ناباروری بشری با دارا بودن زیربنای دو هزار و ۹۰۰ متر مربع، فضای بزرگ تری نسبت به بخش قبلی درمان ناباروری بیمارستان دارد و علاوه بر انتقال تمام تجهیزات بخش درمان ناباروری قبلی بیمارستان به این مرکز، تجهیزات و دستگاه‌های پزشکی و وسایل اداری جدید برای آن خریداری شده و امکانات بیشتری از جمله اتاق عمل دارد. از این رو، متخصصان بیشتری امکان فعالیت در شیفت‌های صبح و بعدازظهر را در این مرکز خواهند داشت که این امر موجب افزایش جذب بیماران نیز شده است.

درمان رایگان ناباروری شاه کلید «بشری»

کلینیک مشاوره نازایی مرکز درمان ناباروری بشری نیز با مشارکت ماه‌های مرکز در روزهای فرد، از ساعت ۱۵ تا ۱۸، به صورت تلفنی و حضوری، آماده ارائه خدمات رایگان به مددجویان بیمارستان است. آستان قدس رضوی معتقد است ارائه خدمات درمانی برای حل مشکل ناباروری علاوه بر حل مشکل یک فرد و ایجاد نشاط در خانواده، به افزایش جمعیت جوان کشور نیز کمک می‌کند، از این رو اقدامی در راستای کمک به آینده کشور است، به همین منظور بخش درمان ناباروری با سایر بخش‌های بیمارستان رضوی متمایز است، در «بشری» افرادی که توان مالی برای درمان ناباروری ندارند می‌توانند تنها بخشی از هزینه را پرداخت کنند یا کاملاً رایگان درمان شوند.

در پایان باید گفت مرکز بشری در ماه‌های نخست فعالیت خود است، اما چشم‌انداز آینده بسیار خوبی دارد و بی‌شک شاهد ارتقای روز افزون سطح خدمات آن خواهیم بود.

اجرای تمام‌روش‌های درمان ناباروری روز دنیا

مرکز درمان ناباروری بشری با همکاری پزشکان فوق تخصص در رشته‌های زنان و نازایی، جنین‌شناسی، اورولوژی، ژنتیک، انکولوژی، روانشناسی و کارکنان آموزش دیده و با بهره‌گیری از پیشرفته‌ترین تجهیزات و جدیدترین تکنیک‌های درمان ناباروری در دنیا آماده ارائه خدمات به عموم مراجعان داخلی و خارجی است.

از جمله بخش‌های این مرکز می‌توان به کلینیک فوق تخصصی درمان ناباروری، بخش IVF و اتاق‌های عمل، آزمایشگاه تخصصی، کلینیک مشاوره نازایی، بخش پذیرش بیماران خارجی (IPD)، واحد حقوقی، واحد تزیینات و داروخانه اشاره کرد. در این مرکز تمام روش‌های درمان ناباروری روز دنیا؛ از ساده‌ترین درمان‌ها از جمله تحریک تخمک‌گذاری تا پیشرفته‌ترین همچون IUI، IVF، میکرواینجکشن، تخمک‌هدایی، جنین‌هدایی، رحم جایگزین، فریز تخمک و اسپرم، PRP، تخمدان و رحم، هیستروسکوپی، لاپاراسکوپی، اسکلوترابی آندومتریوم و جراحی‌های آندومتریوم انجام می‌شود.

حفظ حریم و آرامش مراجعان

بیماران حوزه درمان ناباروری، به‌طور معمول دوست ندارند حتی در زمان مراجعه به مراکز درمان ناباروری، آشنایان خود را به صورت اتفاقی ببینند چرا که شرایط روحی و جسمی خاصی دارند و علاوه بر صرف هزینه‌های مالی، استرس بالایی رانیز تحمل می‌کنند.

در واقع، یکی از دلایل احداث مرکز بشری خارج از سایر بخش‌های بیمارستان رضوی همین حفظ حریم و آرامش بیماران بوده، چنان‌که تمامی خدمات مرتبط در حوزه درمان ناباروری اعم از خدمات کلینیکی، آزمایش، سونوگرافی، ارائه دارو و... در محل مرکز انجام می‌شود و بیماران نیازی به مراجعه به ساختمان‌های دیگر بیمارستان ندارند. جمعیت بخش‌های مختلف مرتبط با درمان ناباروری اعم از کلینیک‌های مختلف زنان، پرناتال و اورولوژی، بخش جنین‌شناسی، آزمایشگاه، بخش‌های اداری و حقوقی و... در یک ساختمان در این مرکز، موجب سهولت دسترسی بیماران به خدمات شده است.

مرکز ناباروری میلاد بیمارستان امام رضا

با تکمیل و تجهیز مرکز درمانی ناباروری میلاد که طی یک سال اخیر و با حمایت آستان قدس رضوی صورت گرفته، هزینه درمان زوج‌های نابارور در مشهد کاهش چشمگیری یافته است.

به گزارش آستان نیوز، با توجه به اهمیت بالای موضوع جمعیت برای کشور و دغدغه‌های موجود درباره کاهش نرخ باروری و فرزندآوری، آستان قدس رضوی نیز به سهم خود تلاش کرده است با اقداماتی به رفع این دغدغه ملی کمک کند. در همین راستا بنیاد کرامت رضوی فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی متعددی را اجرایی کرده است که به ترویج فرهنگ فرزندآوری و تجلیل جایگاه مادری در جامعه می‌انجامد. در کنار این فعالیت‌ها، کمک به تسهیل درمان زوج‌های نابارور نیز یکی از برنامه‌های حمایتی آستان قدس رضوی است که با جدیت دنبال شده است.

جعفر رئیس‌ان زاده، معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی در این باره می‌گوید: مرکز درمان ناباروری میلاد مشهد که بنا بود به‌طور تخصصی در این زمینه فعالیت کند، به دلیل کمبود بودجه و امکانات با تأخیر ۲ ساله در ساخت و تجهیز مواجه شده بود که به دستور مستقیم تولید معزز آستان قدس رضوی، برای حمایت از این پروژه اقدام کردیم و با تخصیص حدود ۱۴ میلیارد تومان، این مرکز تکمیل و تجهیزات لازم برای آغاز به کارش تأمین شد. وی می‌افزاید: باراه‌اندازی این مرکز هزینه درمان ناباروری که بین ۳۰ تا ۶۰ میلیون تومان بود، امروز به حدود ۵ تا ۶ میلیون تومان کاهش یافته و حتی اگر زوج‌های نابارور همین مبلغ را هم نداشته باشند، با کمک‌های بلاعوض و تسهیلات می‌توانند از خدمات مرکز استفاده کنند.

کارگروه جوانی جمعیت آستان قدس رضوی پای کار آموزش ۳ هزار نفر از روانشناسان سراسر کشور؛

«ناجی»

تربیت مشاوران انصراف از سقط جنین

پویش ملی و دوره آموزشی ناجی (تربیت مشاوران انصراف از سقط جنین) به همت بنیاد کرامت رضوی در مشهد مقدس برگزار شد.

دوره‌مقدماتی پویش ملی و دوره آموزشی ناجی ویژه روانشناسان، مشاوران سراسر کشور و فعالان تشکل‌های حوزه جمعیت با شرکت ۳ هزار نفر در سالن همایش دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع) به صورت حضوری و مجازی به همت کارگروه جوانی جمعیت معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی برگزار شد.

این مراسم با حضور حجت‌الاسلام محمد تقی شفیعی دبیر حوزه جمعیت شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور، حجت‌الاسلام رویت مدیر عامل بنیاد ملی خانواده، دهقان معاون ستاد ملی جمعیت، دکتر قربان‌زاده معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، جمعی از مشاورین، روانشناسان و فعالان تشکل‌های جمعیت سراسر کشور برگزار شد. همچنین دوره تکمیلی پویش ناجی روز جمعه ۱۲ بهمن ۱۴۰۳ با حضور اساتید برجسته کشور و همچنین تجربه گردانی مسئله حفظ حیات جنین با حضور چند تن از مدیران تشکل‌های شاخص این حوزه از سراسر کشور در دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع) برگزار گردید.

سالانه بیش از ۵۰۰ هزار آمار رسمی سقط داریم

جعفر رئیس‌بان زاده معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی در این مراسم گفت: در کنار موضوعات مهمی همچون ناباروری، در مسئله بحران جمعیت با موضوعاتی همچون تک‌فرزندگی، چالش‌های برخی موضوعات اجتماعی و موضوع جدی تری به نام سقط جنین مواجه هستیم. رئیس‌بان زاده گفت: ما سالانه بیش از ۵۰۰ هزار تا ۶۷۰ هزار فقط آمار رسمی سقط داریم و این مساله زنگ خطر بزرگی برای جامعه است. وی افزود: با توجه به عدم وجود مراکز مشاوره تخصصی جلوگیری از سقط در کشور احساس برگزاری این دوره احساس شد و کاری که شما بعد از دوره قرار است شروع کنید این است که به صورت منطقی و اصولی، کارشناسی شده جلوی این موضوع را بگیرید و آمار را حتی خیلی کم پایین بیاورید.

ناجی؛ دوره کاربردی و برای اولین بار برگزار می‌شود

وی گفت: این دوره کاربردی است و اولین بار است که این اتفاق در حال رخ دادن است. اگر ما سقط جنین را کم کنیم افزایش جمعیت هم اتفاق خواهد افتاد. در ادامه ارائه اول توسط حجت‌الاسلام محمد تقی شفیعی دبیر حوزه جمعیت شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور انجام و تاریخچه و جریان شناسی مسئله جمعیت بیان شد. ارائه دوم نیز توسط دکتر مروتی در راستای جریان شناسی سقط جنین و اهمیت جلوگیری از آن انجام شد. پویش ملی و دوره آموزشی ناجی با هدف تربیت مشاوران انصراف از سقط جنین، به همت کارگروه جوانی جمعیت معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی در دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع) برگزار شد.

مروری بر نقش آگاه‌سازی و ترویج بر موضوع جوانی جمعیت در گفتگو با چند تن از تسهیلگران مردمی؛

از آگاهی بخشی و تبلیغات چهره به چهره تا جلوگیری از سقط جنین و تغذیه مناسب مادران

تشویق خانواده‌ها به فرزندآوری نیازمند ایجاد بسترهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مناسب در جامعه و برای والدین است. باید به این مسئله فراتر از پرداخت تسهیلات یا تبیین مزایای فرزند بیشتر در جامعه توجه کرد و با برنامه‌ریزی فرهنگی و ترغیب ذهنی، زمینه را برای افزایش جمعیت در آینده فراهم کرد. آگاه‌سازی، تبیین واقعات افکار عمومی و گشودن گره‌های ذهنی از اقدامات ضروری در زمینه ازدواج و فرزندآوری است. موضوع فرزندآوری و جمعیت فرهنگ‌سازی و واقعات افکار عمومی را می‌طلبد؛ حساسیت در میان دغدغه‌مندان ایران عزیز اسلامی باعث شده تا ابعاد مسئله خانواده و جمعیت از منظر فرهنگی و عوامل موثر بر کاهش فرزندآوری مورد بررسی قرار بگیرد و در این حوزه بنیاد کرامت آستان قدس رضوی با هدف حمایت از خانواده‌ها و آگاه‌سازی در مورد جمعیت گام‌های بسیاری را برداشته است؛ در راستای این اقناع و فرهنگ‌سازی، کارگروه جوانی جمعیت آستان قدس رضوی با هدف تربیت تسهیل‌گر جوانی جمعیت در این زمینه کارگاه‌های آموزشی را در سراسر ایران برگزار کرده است. در همین نظر چند تن از تسهیلگران و فعالان مردمی حوزه جوانی جمعیت را جو یا شدیم؛

آگاهی بخشی عمومی موثر در افزایش جمعیت

نجفی
تشکل شهید ابراهیم هادی

ارائه مشاوره در جهت جلوگیری از سقط جنین و حمایت از خانواده در تولد، معیشت و شیردهی از جمله فعالیت‌های ما است. حدود ۲ سال پیش آستان قدس رضوی کلاس‌ها و همایش‌هایی برای مبلغین این مسیر برگزار کرد و مسیر ما آغاز شد. از سال گذشته هم در موبکی که در مرز جزایه داشتیم، غرفه کودک زدیم و با ارائه کالاهای فرهنگی و رسانه‌ای سعی کردیم در این مسیر گام برداریم. یکی از مهم‌ترین و موثرترین روش‌های ترویج فرزندآوری گفت‌وگو چهره به چهره است. علت اینکه کشور الان دچار این بحران است عدم اطلاعات مردم است. گروه‌ها و تشکلهای باید در مساجد، موبک‌ها و سایر مکان‌های عمومی ضرورت فرزندآوری و افزایش جمعیت را به مردم منتقل کنند.

تاثیر تبلیغ چهره به چهره در موضوع فرزندآوری

زکیرحمانی
گروه جهادی جوانه مشهد

تیم ما یک گروه کشوری با ۳ سال سابقه فعالیت است. با توجه به نیاز کشور به بحث فرزندآوری و جمعیت تصمیم گرفتیم روی گره اصلی بحران جمعیت یعنی گفتمان سازی خانواده‌ها کار کنیم. معتقدیم همیشه از صحبت نکردن ضرب خوردیم پس تمرکزمان را با نوشتن مقاله و تربیت کنشگر روی این موضوع گذاشتیم. سعی کردیم به گونه‌ای عمل کنیم که یک خانم خانه‌دار هر جایی رفت بتواند کنشگر باشد و سایر افراد را هم به این موضوع تشویق کند. تبلیغ چهره به چهره در فعالیت کنشگران مهم است و یک مزیت محسوب می‌شود. از ارگان‌های دولتی و آستان قدس رضوی توقع داریم در بحث افزایش جمعیت و فرزندآوری فعالیت بیشتری داشته باشند و فعالیت‌هایشان را بیشتر رسانه‌ای کنند. مطالبه ما این است که روی نذر ناباروری در آستان قدس رضوی کار شود و این گزینه در دستگاه‌ها ایجاد شود. یکی از اقدامات خوبی که می‌توان در این زمینه داشت صحبت با خانواده‌ها در رواق کودک و کبوترانه حرم امام رضا علیه السلام است.

نقش هنر در کاهش آمار سقط جنین کشور

حمیدرضا باغشلی
کارگردان مستندنفس

معتقدم مستندساز باید بر اساس نیاز کشور و علاقه خودش کار کند و بنا به نیاز کشور به مبحث ترویج افزایش جمعیت احساس وظیفه کردم که در این رابطه تولیدی انجام دهم. طبق پژوهش‌ها دیدیم موضوعی که در این زمینه کمتر به آن پرداخته شده، بحث سقط جنین است. جالب است بدانید که فقط آمار سقط جنین غیر پزشکی ما به هزار جنین در روز می‌رسد! با این رویکرد سوژه‌ای در نیشابور پیدا کردیم و مستند بانویی در نیشابور ساختیم که همراه تیمشان بیش از ۳۰۰ جنین رانجات دادند و حال خانواده‌ها از این اتفاق و نگهداری کودکانشان بسیار شکرگزارند. طبق آمار بعد از نمایش فیلم ما انصراف از سقط ۳ برابر شده است. همیشه گفتند اگر شما مفهومی را در قالب هنر قرار دهید تاثیر آن ماجرا بیشتر خواهد بود. به نظر من هنر تاثیر شگرف و مستقیمی در کاهش آمار سقط کشور خواهد داشت. متأسفانه برخی از مسئولین در بهره‌گیری از هنر در این ماجرا غفلت دارند.

تلاش برای تبیین فرزندآوری در جامعه

زهرا حسینی پور
مهرفرشته مشهد

فعالیت مجموعه ما از یک سال پیش در بحث فرزندآوری، انصراف از سقط و حمایت مادران کم‌برخوردار حاشیه شهر است. خانواده‌هایی که به علت شرایط اقتصادی نامناسب تصمیم به سقط دارند به ما معرفی می‌شوند پس از اینکه گفت‌وگو اولیه با آنها انجام می‌شود، شروع به حمایت مادی و معنوی تا ۶ ماهگی کودک می‌کنیم. بعد از آن به مبحث اشتغال مادران و استقلال مالی جهت حمایت کودک می‌پردازیم. گاهی هم در موبک‌ها و مراسمات مختلف به گفت‌وگو چهره به چهره با مردم و تبیین فرزندآوری می‌پردازیم. اگر از خانواده‌های متقاضی سقط، حمایت مالی شود آمار انصراف از سقط کاهش می‌یابد. همین که گوش

به گوش می‌رسد مجموعه‌هایی برای حمایت از خانواده‌های کم‌برخوردار جهت فرزندآوری وجود دارد اشتیاق خانواده به این موضوع بیشتر می‌شود. از طرفی طبق فرمایش رهبر معظم انقلاب ما باید تمام تلاشمان را برای تبیین فرزندآوری انجام دهیم.

لزوم بسترسازی مناسب فرزندآوری در روستاها

مطهره ذاکرین
پوش‌شانده یزویا

فعالیت مجموعه ما از یک سال پیش رهبر انقلاب فرمودند: «مسئله فرزندآوری را امروز اگر چنانچه برایش فکر نکنیم، بیست سال دیگر، دیر خواهد بود». در چند سال اخیر با توجه به صحبت‌های رهبری فعالیت‌های مرکز را به سمت تشویق خانواده‌ها به افزایش جمعیت متمرکز کردیم.

ما در حیطه جلوگیری از سقط جنین، تغذیه مناسب مادران کم‌برخوردار و... فعالیت می‌کنیم. خدایا اشاکریم در سطح شاندیز تلنگر خوبی به خانواده‌ها وارد شده و اقدام به فرزندآوری افزایش داشته است. تا الان ما بسترسازی مناسبی در روستاها در بحث فرزندآوری کردیم. خانواده‌های زیادی فرزند دوم و حتی چهارم را به دنیا آوردند. تلاش داریم آگاه‌سازی لازم را در روستاها انجام دهیم و نتیجه هم گرفتیم. معتقدیم بیش از هر چیز مهم است از لحاظ فرهنگی خانواده‌ها را آماده فرزندآوری کنیم؛ زیرآمادگی فرهنگی یک خانواده برای فرزندآوری از آمادگی اقتصادی هم مهم‌تر است. اگر یک خانواده از نظر فرهنگی شور و نشاط لازم را داشته باشد خودش به سوی فرزندآوری ترغیب می‌شود.

ما پناه جنین‌های بی‌پناهیم

زهرا سراجان
پوش‌شیشه کرجولو

میزان باروری در کشور ما با سرعت قابل توجهی در حال کم شدن است. این یعنی در آینده ایران تبدیل به کشوری خواهد شد که اکثریت جمعیت آن را افراد میانسال و سالمند تشکیل می‌دهند. بنا به توصیه رهبر معظم انقلاب همراه با سایر دوستانم در بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی وظیفه خود دانستیم به این امر کمک کنیم. از سال ۹۸ فعالیت خود را آغاز کردیم. در وهله اول ما خانواده‌های محروم و کم‌برخوردار را شناسایی و به آن‌ها کمک می‌کنیم که جنین خود را حفظ کنند. به عبارت دیگر این گروه جهادی با هدف حمایت از جنین‌های بی‌پناه و حمایت‌های مادی و معنوی از فرزندآوری خانواده‌های نیازمند و ترویج فرزندآوری در تلاش برای افزایش جمعیت است.

ما برای تقویت فعالیت‌های خود نیاز به نیروی انسانی و مالی بیشتری داریم اما تا امروز هم خانواده‌های زیادی را تحت پوشش قرار دادیم. در تلاشیم فعالیت‌مان را در سراسر شهر تکثیر کنیم.

روایت تعدادی از مسئولان و صاحبان اندیشه از برنامه‌های بنیاد کرامت رضوی در موضوع جوانی جمعیت؛

تلاش قابل تقدیر آستان قدس رضوی در موضوع فرهنگ‌سازی جوانی جمعیت

بی‌شک افزایش جمعیت به افزایش ثروت، قدرت و امنیت کشورها منجر می‌شود و جمعیت سالمند و عزیز اسلامی بر اساس پیش‌بینی‌ها و آمارها در حال حاضر در وضعیت مناسب هرم جمعیتی وجود ندارد و دغدغه‌مندان این حوزه نسبت به کاهش نرخ زاد و ولد هشدارهایی را چندسالی است که اعلام کردند. آستان قدس رضوی در مسیر دغدغه‌مندی خود در این موضوع برنامه‌های متفاوتی را در دو دسته ترویج و تسهیل جوانی جمعیت و فرزندآوری در دستور کار دارد و کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی این موضوع را به صورت جدی دنبال می‌کند. چند تن از مسئولان و مدیران حوزه جوانی جمعیت کشور بصورت خلاصه در باره مجموعه فعالیت‌های آستان قدس رضوی در این زمینه اظهار نظر داشتند.

فعالیت‌های آستان قدس رضوی در زمینه جمعیت قابل تقدیر است

دکتر کاظم فروتن
دبیر اسبق ستاد ملی جمعیت کشور

تحقیقات در تمام جهان نشان داده که فعالیت‌های رفاهی و تشویقی حدود ۲۲ درصد در فرزندآوری تأثیر دارد. حال در کشور ما که فعالیت‌های مختلف ضد فرزندآوری انجام شده، قطعاً این آمار بسیار پایین‌تر است. پس همان‌طور که مقام معظم رهبری فرمودند فرهنگ‌سازی

روی فرزندآوری باید اولین اولویت ما باشد. مسئله اینجاست که همه ما می‌دانیم فرزند خوب است اما خروجی نداشته‌ایم. پس باید در تصمیم‌گیری‌هایمان بازنگری داشته باشیم و به سمت تبیین اهمیت تولد فرزند دوم برویم. تاکید میکنم باید روی حرکت‌های مردمی و مهندسی معکوس در حوزه تنظیم خانواده تمرکز کنیم. یکی از حرکت‌های کلیدی آستان قدس رضوی در این زمینه می‌تواند سرمایه‌گذاری درست در زمینه باروری و ایجاد خاد میار جمعیتی باشد و روی ارزش مادر شدن کار کند. واقعیت این است در سال‌های گذشته ارزش مادری را از بین برده‌اند و بارداری را نوعی بیماری عنوان کرده‌اند. در حال حاضر مهم‌ترین معضل جمعیتی ماسقط جنین است. باید روی فرهنگ‌سازی درست فرزندآوری در فضای بهداشتی و خانوادگی بسیار ویژه کار کنیم.

۲۵ سال دیگر از نظر جمعیتی آینده بسیار پیچیده و هولناکی خواهیم داشت. سالمندان نیازمند پشتیبانی بسیار است و این امر منجر به آسیب‌های فراوانی برای جامعه می‌شود و هزینه‌زایدی به تحمیل می‌کند. به نظر بنده فعالیت‌های آستان قدس تا امروز در زمینه جمعیت قابل تقدیر است. اما پیشنهاد می‌دهم روی مسئله سقط جنین بیشتر کار کند. اگر هزینه‌هایی برای جلوگیری از سقط و آموزش افراد برای جلوگیری از این تصمیم خانواده‌ها بشود، یقین دارم آمار فرزندآوری و جمعیتی ما بهتر می‌شود. بهترین فضا برای فرهنگ‌سازی سخنرانی در فضای حرم مطهر رضوی برای خانواده‌ها است. آستان قدس باید دستورالعملی صادر کند که بیشتر سخنرانی‌ها در حرم پیوست جمعیتی داشته باشد و متولی برنامه ریزی جمعیتی در عتبات کشورمان باشد.

ظرفیت‌های متنوع آستان قدس برای موضوع جمعیت به کار گرفته شده است

دکتر زینب اختری
رئیس سابق دفتر زنان و خانواده وزارت کشور

متأسفانه در حال حاضر کم‌فرزندی و خصوصاً تک‌فرزندی در بخش‌هایی از کشور به یک هنجار و فرهنگ عمومی تبدیل شده است. قطعاً رسانه و هنر با ابزارهای متنوعش باید به عنوان محور تحولات بینشی و گراشی خصوصاً برای نسل جوان و نوجوان در کشور به کار گرفته شود. اگر

وجود فرزند از لحاظ تعداد نیز منحصر در یک یا دو فرزند نگردد و به بیش از ۳ فرزند برسد، پایه ایجاد خانواده مطلوب را رقم می‌زند. در همین راستا وقتی وضعیت خانواده‌ها مطلوب گردد، اوضاع جامعه‌ها از کنار هم قرار گرفتن همین خانواده‌ها ساخته می‌شود. نیز بهبود پیدا می‌کند و این فرزندمان مایه نشاط اجتماعی و سرمایه‌ای برای آینده کشور می‌گردد. با توجه به جلساتی که با مسئولین آستان قدس رضوی برگزار شد، به نظر می‌رسد طی سال‌های اخیر موضوع جوانی جمعیت به یکی از ماموریت‌های اصلی آستان قدس رضوی تبدیل گشته است و مورد توجه و عنایت خاص تولید محترم و دیگر مسئولین آستان قدس رضوی قرار گرفته است به طوری که از طراحی‌ها و فعالیت‌ها اینطور به نظر می‌رسد که ظرفیت‌های متنوع آستان قدس رضوی و امکانات مادی و معنوی نه تنها در محدوده شهر مشهد و آستان خراسان رضوی بلکه بواسطه شبکه ملی آستان قدس رضوی در مناطق مختلف کشور برای موضوع فرزندآوری و جوانی جمعیت به کار گرفته شده است.

رویکرد آستان قدس در موضوع جمعیت تربیت نیروی انسانی تراز است

حجت‌الاسلام علی‌گوردزی
معاون جمعیت بنیاد ملی خانواده

بعد از سخنرانی‌های رهبر انقلاب اسلامی در دهه ۹۰ اولین جرعه‌های فعالیت‌های مردمی در موضوع جمعیت شکل گرفت و ما هم وارد میدان فعالیت‌های مردمی در حوزه جمعیت شدیم. خلاصه فعالیت‌ها را اگر بخواهیم دقیق بگوییم، فرهنگ‌سازی عمومی و نخبگانی در زمینه جمعیت بوده است. الان هم که ظرفیت کتاب سال خانواده و جمعیت را برای تشویق و ترغیب مؤلفین راه انداختیم و همچنین مجموعه‌ای بنام دیده‌بان برای شفافیت قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت تاسیس کردیم.

آستان قدس رضوی کارهای خوبی را در حوزه خانواده و جمعیت شروع کرده است. به نظر می‌رسد معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی مهمترین رویکردی که انتخاب نموده، رویکرد آموزش و تربیت نیروی انسانی تراز در حوزه خانواده و جمعیت است و در این امر هم موفقیت‌های زیادی کسب کرده است. یکی از بهترین دوره‌های تربیت مبلغ و مربی جمعیت، دوره تربیت تسهیل‌گر جمعیت آستان قدس رضوی بود.

مسئله جمعیت مسئله راهبردی ایران عزیز است. بحران جمعیت از مهمترین مسائل پیش‌روی ایران عزیز است و فارغ از اعتقادات دینی و مذهبی، با این نرخ باروری و روند روبه‌رشد سا لمدندان، این مرز و بوم و آینده‌اش مورد تهدید جدی قرار گرفته است. مهمترین مسئله در حوزه جوانی جمعیت اقناع است. اقناع یا فرهنگ‌سازی اتفاق می‌افتد و فرهنگ‌سازی بدون بکارگیری رسانه محال است. لذا میتوان گفت رسانه، مهمترین ابزار برای تحقق جوانی جمعیت ایران عزیز است اما یکی از ملاحظات جدی بحث رسانه این است که مراقبت کنیم مساله جمعیت را مساله حاکمیتی نکنیم.

آستان قدس رضوی حمایت‌گر سایر ارگان‌ها در موضوع جمعیت است

دکتر محمد احمدیان
مدیر جوانی جمعیت
دانشگاه علوم پزشکی مشهد

طی ۴ سال گذشته بر حسب فرمایشات مقام معظم رهبری و تغییر سیاست‌های جمعیتی، در سطح دانشگاه و وزارتخانه در موضوع طرح جوانی جمعیت فعال بودیم و با علاقه در این زمینه تلاش می‌کنیم.

عزیزان در آستان قدس رضوی نیز جز اولین ارگان‌هایی بودند که پایه میدان گذاشتند و حمایت‌گر دانشگاه‌ها و سایر ارگان‌ها در بحث جوانی جمعیت شدند. طی ۲ سال گذشته با تفاهم‌نامه بنیاد کرامت رضوی توانستیم بحث آموزشی پرسنل خود را ساماندهی کنیم و برنامه‌هایمان در این حوزه را پیشبردیم. با توجه به چشم‌انداز جمعیتی ایران اگر به این شکل پیش برویم تبدیل به سالمندترین کشور منطقه می‌شویم. آمار سالمندان بالای ۴۰ درصد است و رشد منفی جمعیتی ایران فاجعه است؛ این امر بر روی منابع مختلف انسانی، امنیتی و اجتماعی تأثیر می‌گذارد. پس رسالت همه ما این است در بحث فرهنگ‌سازی جوانی جمعیت و تربیت تسهیل‌گر کار کنیم. وجود فرزند در خانوار انگیزه مضاعف ایجاد می‌کند. فرزندآوری در ابعاد مختلف جسمی، روحی و روانی خانواده تأثیر دارد و اگر مادران در سن مناسب برای این موضوع اقدام کنند، موجب جلوگیری از بسیاری از

بیماری‌ها و کسالت‌ها می‌شود. آستان قدس رضوی متمرکز بر آموزش در حوزه جمعیت است

صالح قاسمی
پژوهشگر جمعیت

حدود ۱۳ سال است در این زمینه فعالیت داشته و با دستگاه‌های مرتبط به صورت پژوهشی همکاری داریم. از زمانی که با کارگروه بنیاد کرامت آستان قدس رضوی آشنا شدم دغدغه خوبی در آنها دیده می‌شود و این دغدغه تبدیل به طرح و برنامه به ویژه در حوزه آموزش شده است. به نظر حوزه فعالیت آستان قدس رضوی به طور ویژه بنیاد کرامت رضوی و کارگروه جوانی جمعیت آن متمرکز بر آموزش است و این شاخه بسیار نیاز به کار دارد و ارزشمند است. اما در حوزه تبلیغ و ترویج این نهاد ظرفیت‌های بیشتری دارد که نیاز به آذین‌سازی است. فعالیت تبلیغی در این حوزه در حرم مطهر می‌تواند بسیار موثر باشد و نیاز به رسیدگی بیشتری در آستان قدس رضوی است.

برعکس نظر عموم جامعه که معتقدند متغیر اقتصادی در بحث جمعیت نیاز به پرداخت بیشتری دارد، طبق تحقیقات می‌بینیم که جای خالی متغیر فرهنگی بیشتر به این جریان دامن می‌زند، چون مؤثرتر و پایدارتر است. در این فضا نیاز است کار فرهنگی بیشتری انجام شود و به شبهات و گره‌های ذهنی جامعه پاسخ‌های لازم داده شود. با کار تبلیغی می‌توانیم نگاه هزینه‌محور جامعه را به نگاه ارزشی تبدیل کنیم که همه این موارد با شناخت مرتفع می‌شود.

آستان قدس رضوی اقناع‌سازی خوبی در زمینه جمعیت انجام داده است

حجت‌الاسلام شفیعی
دبیر میز جمعیت شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور

اگر بخواهیم یک فرهنگی را در کشور رقم بزنیم و یک سنت غلط با شعار «فرزند کمتر، زندگی بهتر» که ۴۰ سال به آن پرداختیم را تغییر دهیم، مستلزم این است که ابتدا گفت‌وگو کنیم و به گفت‌وگو برسیم. نیاز است که در جامعه نخبگانی اقناع‌سازی اتفاق بیافتد، آن وقت به مرور زمان گفت‌وگوها تبدیل به

فرهنگ در بین عموم مردم می‌شود. در مرحله اول باید جلسات تبیینی و مناظرات با جامعه نخبگانی و دانشجویی، حوزوی، مسئولین، جامعه فرهنگی و قرآنی کشور و... صورت بگیرد و اقناع و انگیزه بخشی صورت بگیرد. زمانی که قشر تأثیرگذار جامعه دغدغه حل این مشکل و مسئله را پیدا کند مسئله ما حل می‌شود. آستان قدس رضوی در این زمینه فعالیت‌های تأثیرگذاری انجام داده است. جلسات مکرر تبیینی، همکاری و هماهنگی با سایر نهادها، آموزش تسهیل‌گر و... تنها بخشی از خدمات این نهاد است که بازخوردهای عالی داشته است. این امر نشان دهنده اقناع‌سازی خوب آستان قدس رضوی برای جامعه هدف مدنظرش است. مسئله هوشمندسازی نیز انجام شده و با استقبال خیلی زیادی روبه‌رو شد. انتخاب اساتید و مبلغین مناسب برای آموزش و پاسخ به شبهات از اقدامات بسیار مفید آستان قدس رضوی بود. تولید آستان قدس رضوی توجه بسیار زیادی به حل این بحران دارند و در بحث حمایت‌های مالی برای این طرح کم‌نگذاشته‌اند. همه این کارهایی که انجام می‌شود یک طرف اما بعد رسانه‌ای شدن این ماجرا طرف دیگر. اگر این موارد انجام شود اما باز نشر نشود هیچ تأثیری در جامعه نمی‌گذارد. رسانه صداها را بر اثر تأثیرگذاری این گفت‌وگوها و جریان کمک می‌کند.

با مادر ارتباط باشید؛

دبیرخانه کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی (آستان قدس رضوی)

نشانی: مشهد مقدس، خیابان شهید هاشمی نژاد، بعد از هاشمی نژاد ۸

جنب مدیریت مجاورین معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی، پلاک ۱۷۰

تلفن ثابت: ۰۵۱۳۲۲۴۷۴۳ داخلی ۱۳۶ و ۱۳۷ تلفن همراه: ۰۹۱۵۰۷۵۱۸۴۸

پیام رسان ایستا: eिताa.com/javani_aqr

